

A cionizmus és Izrael állam megalakulása

I. Mi a cionizmus?

zsidó nemzeti mozgalom; célja a zsidó nemzeti állam megteremtése Palesztinában (héberül: Erec Jisráél, azaz Izrael földje)

II. A modern cionizmus kialakulásának körülményei

- XIX. sz-ig: kizárás a keresztény államból → elkülönülés, diszkrimináció
- felvilágosodás, jogegyenlőség, szekularizáció → identitásválság, új problémák
- Haszkala (felvilágosodás)
- modern antiszemitizmus

III. A cionizmus nagy alakjai és irányzatai

Heinrich Graetz (1817-1891)

- a zsidó történelmet a vallástól függetlenül kell megítélni

Leo Pinsker (1821-1891)

- a zsidó emancipáció kérdésére kollektív megoldás kell

Eliezer Ben Yehuda (1858-1922)

- a hébert a mindennapi érintkezések nyelvvévé kell tenni

Theodor Herzl (1860-1904)

- meghozza az áttörést a cionizmus számára a nemzetközi közvéleményben

Max Nordau (1849-1923)

- a modern zsidókérdés kettős természetű: Kelet-, Nyugat-Európa

Ahad Ha'am (1856-1927)

- a megvalósulás utáni reális problémák felvetése: nagyhatalmak, arabok

Ber Borochov (1881-1917)

- az elnyomott nemzet proletariátusa csak saját társadalmán belül vívhatja meg harcát

David Ben Gurion (1886-1973)

- a cionizmus nem csak földrajzi változás, hanem társadalmi és gazdasági átalakulás is

IV. Az Izrael állam megalakulásához vezető út

- 1896 – Herzl megalapítja a Cionista Világszervezetet
- 1897. aug. 29. – az I. Cionista Kongresszus Bázisban zászló, himnusz
- 1899 – a Zsidó Gyarmatügyi Bank megalakulása
- 1901 – a Zsidó Nemzeti Alapítvány megalakulása
- 1917 – Balfour-nyilatkozat
- 1918 – héber egyetem alapkövetétele Jeruzsálemben
- 1920 – arab felkelések → Hágáná (védelmi) szervezet megalapítása
- 1933 – Hitler hatalomra kerülése → nő a Palesztinába vándorló zsidók száma
- 1936 – "zsidó olimpia"
- 1937 – angol vizsgálóbizottság: terv a felosztásról → arab felkelés
- 1941 – zsidók tömeges megsemmisítése → még több menekült, az angolok Ciprusra szállítják őket → az Irgun terrorakciói

- 1945 után – a nyugati államok csak kevés zsidó menekültet fogadnak be, Palesztina még mindig lezárva → illegális bevándorlások, terrorakciók
- 1947 – az ENSZ vizsgálóbizottsága → nov-ben Palesztina fősztásáról döntenek
- a zsidó – arab konfliktus háborúvá terebélyesedik → függetlenségi háború
- 1948. máj. 14. – Izrael állam kikiáltása Tel-Avivban

V. A cionizmus jelene és jövője

- elérte-e a cionizmus kezdeti céljait?
- Izrael állam szerepe
- Izrael állam és a diaszpóra

VI. Kérdések

-

Palesztina népességének változása:

Év	1882	1914	1918	1920	1932	1933	1936	1939	1945
zsidó	~20	90	56	65	192	235	384	445	517
arab	n.a.	n.a.	n.a.	~500	1 074	n.a.	n.a.	1 502	1 140

Felhasznált irodalom:

Gilbert, Martin: *Izrael története*, Pannonica Kiadó, Budapest, 2000

Novák Attila: *Theodor Herzl*, Vince Kiadó, Budapest, 2002

Shlomo Avineri: *A modern cionizmus kialakulása*, Századvég Kiadó, Budapest, 1994